

Täysistunto

Tiistai 5.11.2019 klo 14.00—19.35

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräiden tulotietojärjestelmää koskevien lakien voimaantulosäännösten muuttamisesta sekä verotusmenettelystä annetun lain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 62/2019 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

16.30 **Valtiovarainministeri Mika Lintilä** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Illan ohjelmassa taitaa olla neljäkin verolakiesitystä, joissa tämä kyseinen hallituksen esitys 62 on suppeimmasta päästä.

Eli arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tulotietojärjestelmää koskevien lakien voimaantulosäännöksiä siten, että eläke- ja etuustulot ilmoitetaan tulorekisteriin vasta vuonna 21, eikä jo ensi vuoden alusta. Muutoksen tarkoituksena on varmistaa, että ilmoitusmenettely on toimiva ja että tulorekisterin kehittämistyössä voidaan keskittyä tulorekisterin käytettävyyden parantamiseen. Tulorekisterin käyttöönotossa vuoden 2019 alusta on ilmennyt erilaisia ongelmia. Käyttöönotto ei ole sujunut suunnitellusti, ja resursseja on kulunut näiden ongelmien selvittämiseen. Resursseja on siten käytetty palvelun parantamiseen, eikä niitä ole voitu suunnata tietosisällön ja käyttäjätahojen laajentamiseen.

Käyttöönottoon liittyvät ongelmat ovat osaltaan antaneet aiheen hallitusohjelman kirjaukselle, jonka mukaan tulorekisterin käyttöönotossa ilmenneet ongelmat selvitetään ja niitä korjataan, jotta helpotetaan pienyrittäjien ja kansalaisjärjestöjen toimintaa. Tässä esityksessä ei ole kuitenkaan kyse näistä pienille toimijoille tarkoitetuista helpotuksista, vaan niistä hallitus antaa tällä viikolla erillisen hallituksen esityksensä. Esityksessä ehdotetaan eläke- ja etuustulojen ilmoittamisen lykkääntymisen lisäksi pieniä teknisiä muutoksia verotusmenettelylakiin ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylakiin.

16.32 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa herra puhemies! Niin kuin ministeri kertoi, tässä yhteydessä kysymys on nimenomaan siitä, että tätä voimaantuloa lykätään eläke- ja etuustulojen suhteen. Tietenkin se on siinä suhteessa järkeenkäypää, että — niin kuin ministeri kuvasi — tässä on ollut tietynlaisia käyttöönoton ongelmia, ja tietenkin ne on saatava kuntoon. Mutta sitten varmasti, kun ongelmat ovat kunnossa, on silti hyvä asia kun saamme tämän

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2019 vp

sujuvamman järjestelmän toimimaan. Sillä tavalla tietenkin hanke on sinänsä hyvin positiivinen, niin kuin tiedämme jo pidemmän ajan takaa.

Mutta puhemies, oikeastaan sen takia halusin tässä yhteydessä käyttää puheenvuoron, kun ministeri tuossa puheenvuoronsa loppupuolella viittasi siihen erittäin tärkeään asiaan, että tämä ei suinkaan jää ainoaksi muutokseksi, mikä tämän suhteen on tulossa. Lähiaikoina — oli hyvä kuulla, että hyvin pian — on tulossa vielä tämä seuraava vaihe, joka on mielestäni erittäin tärkeä ja vastaa nimenomaan siihen kansalaisyhteiskunnan käymään keskusteluun ja huoleen siitä, että tässä voimaantumisen yhteydessä ilmeni myös tietynlaisia käytännön vaikeuksia, vaikkapa sitten ihan tavallisille kansalaisjärjestöille siitä, että jos tehdään palkintoja, annetaan jostain arvoista tai mistä vaan suurin piirtein sukat palkinnoksi, niin pitääkö sekin ilmoittaa rekisteriin. Siitä heräsi aika iso keskustelu, kuinka tämä tuntui sinänsä hyvin epätarkoituksenmukaiselta, ja oli erittäin tärkeää nyt tässä jo todeta, että saamme varsin pian — hyvä niin, ministeri ja hallitus — hyvin pian tähän salin käsittelyyn näiden epäkohtien korjaamisen. Itse olen käynyt keskusteluja monen kansalaisjärjestökentän toimijan kanssa, ja siellä on todellakin toivottu, että näitä selkeytyksiä, parannuksia, muutoksia tulee tähän olemassa olevaan säätelyyn, jotta tilanne selkeytyy ja tulee kohtuulliseksi eikä ole tällaisia ylilyöntityyppisiä asioita, mitä välillä kävi ilmi. Siksi kiirehdin tämän esityksen seuraavan vaiheen tuloa tänne ja tuen täydellä sydämellä sitä, että näin toimimme, ja mielestäni se on ehdottoman hyvä ja tärkeä asia.

16.34 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Oikeastaan tässä edellä aika lailla tuli esille, että kun tulorekisteriä viime kaudella luotiin, niin aika nopeasti esille tuli se, että tiettyjä pieniä valuvikoja sinne jäi.

Tein itse kirjallisen kysymyksen viime keväänä maaliskuussa nimenomaan tästä, johon ministeri Lintilä viittasi, että nyt on tulossa tämä korjausesitys liittyen näihin pieniin palkintoihin, joita tulokinnon mukaan ryhdyttiin vaatimaan merkittäväksi. Kyseessä on siis agilityn, frisbeegolfin, ammunnan ja tämäntyyppisten pienten kilpailujen ilmoittamisesta, joissa kerätään ehkä joku pieni osallistumismaksu ja sitten se jaetaan: viisikymppinen voittajalle ja kaksikymppinen kolmannelle ja niin poispäin. Muistan, kuinka ministeri Lintilän edeltäjä, valtiovarainministerinä silloin toiminut ministeri Orpo kertoi, että tähän kohtuutomaan tilanteeseen pitää saada muutoksia, ja tässä on hyvä esimerkki siitä, että vaikka maassa vaihtuu hallitus, niin tällaiset korjaukset tehdään. Nämä eivät varmaan tunne sinänsä hallitus—oppositio-rajoja, vaan kun todetaan, että isossa uudistuksessa tapahtuu joku tämäntyyppinen valuvika, niin se korjataan, ja tässä ministeri Lintilä on toiminut täysin oikein. Aika ajoon muuten tulee myös palautetta siitä — tämä nosti esille sitä —, että voisiko näistä harrastuksista aiheutuvia kustannuksia vähentää toisaalta myös verotuksessa. Tämäntyyppisiä pohdintoja tietysti usein käydään varsinkin sellaisissa harrastuksissa, joissa kustannukset ovat hyvin isoja, ja nyt tartuttiin sitten näihin äärimmäisen pieniin palkintoihin, joita sieltä tuli, joilla valtaosalla ei käytännössä ole edes rahallista arvoa.

Mutta kiitokset ministeri Lintilälle tästä esityksestä ja siitä ensi viikolla annettavasta korjausesityksestä.

16.36 Anu Vehviläinen kesk: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin totean, että on todella tärkeätä, että on otettu opiksi ja havaittu, että ensi vuoden alusta ei voida vielä tätä tulorekisteriä laajentaa eläke- ja etuustuloihin. Mutta se on kyllä todella tärkeätä, että me jatkossa voimme tehdä, ja tässähän ehdotetaan tätä vuoden päähän eli vuodesta 2021 alkaen. Ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2019 vp

miksi tämä on erityisen tärkeää? Sen takia, että tässä talossa on vahva tahto ja hallituksella on vahva tahto viedä eteenpäin sosiaaliturvan uudistusta, ja me kaikki tiedämme, että olisi helpompaa, että työtulot ja sosiaaliturvatulot voitaisiin paremmin yhteensovittaa, että ne näkyisivät samasta rekisteristä. Tästä asiastahan on tässä tulorekisterin kakkosvaiheessa, jota nyt tällä hallituksen esityksellä lykätään hieman eteenpäin. Minä sanon sen takia, että on hyvä, että Verohallinto ja valtiovarainministeriö omassa valmistelussaan ottavat tämän myös itse huomioon. Tämä on ollut iso hanke. Jos muistan oikein, niin viime vaalikaudella ensin laitoimme tulorekisterin valmisteluun 24 miljoonaa euroa digitalisaation kärkihanke-rahoituksesta ja sen jälkeen etsimme vielä suurin piirtein saman verran rahoitusta. Eli me olemme tehneet tätä noin 50 miljoonan euron edestä, ja on selvä asia, että näitä hyötyjä ei saada aivan hetkessä käyttöön. Mutta tällaisten tulorekistereiden, mitä tässä näin nyt ollaan tekemässä, hyöty tullaan näkemään tulevina vuosina, tulevalla vuosikymmenellä ja pitkässä juoksussa.

Myös itse pidän tärkeänä sitä, kuten tässä ministeri Lintilä toi esille, että näitä pieniä yrityksiä ja kansalaisjärjestöjä ja palkintoja ja näitä koskeva esitys tulee tänne nopeasti. Kaikki kansanedustajat ovat saaneet heti tämän vuoden alusta lähtien niistä paljon palautetta. Sitä tervehdin myös ilolla.

16.38 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Pieni lisäys vielä tuohon äskeiseen puheenvuorooni. Ensinnäkin totean, että ministeri on varsin onnekas, kun niin tästä esityksestä kuin sitten jo tulevastakin kiitellään, hyvä niin. Kaikki ymmärrämme tämän tärkeyden.

Tuli mieleen, kun edustaja Heinonen tuossa mielestäni ihan oikein puhui myös yleisesti harrastamisen mahdollisuuksista, niin tämä tuleva toimenpidehän on yksi toimenpide, jolla kansalaisjärjestöjen toimintaedellytyksiä parannetaan.

Itse kyllä myös sitä tervehdin ilolla, että noin yleisesti harrastamisen edistämiseksi on budjetoitu erillistä määrärahaa, jotta jokaisella ihmisellä ja jokaisella nuorella olisi mahdollisuus harrastaa. Sehän on nyt sitten tämä kuuluisa ikään kuin Islannista saatu idea suomalaisiksi Islannin malliksi, mitä aletaan toteuttamaan. Siitä olen myös hyvin iloinen, koska siitä viime kaudella myös käytin paljon puheenvuoroja. Tämä oli näyttävästi tavoitteissa esillä, ja tältä osin on hieno asia, että harrastustoiminnan edellytykset niin omalla budjettimomentillaan kuin vaikkapa lisääntyvinä liikunta- ja kulttuurirahoina tullaan turvaamaan.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.